

COVID-19 TÜRK VERGİ POLİTİKASI, YÖNELİMLER VE HUKUKİ ÖNCELİKLER

Prof. Dr. Leyla ATEŞ

Altınbaş Üniversitesi

Çin'in Wuhan şehri resmi makamlarınca ilk kez Aralık 2019 yılında rapor edilen ve 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından bir pandemi olarak nitelendirilen Coronavirus 2019'un (COVID-19) ülke bütçeleri üzerine önemli bir yük getirdiği ve bu yükün artarak devam edeceği öngörülmektedir. Bu nedenle, hükümetler tarafından acil önlem niteliğinde alınan geçici tedbirlerin ötesine geçilerek, orta ve uzun vadede bütçe üzerinde artan yükün vergiler yoluyla toplumda nasıl dağıtılacağı sorusunun cevaplanması gerekmektedir. Ancak karar alıcılar hangi vergileri tercih ederse etsin, vergi yasa tasarımı dikkate almaları gereken bir husustur. Nitekim ülkemizin daha önce yüz yüze kaldığı kriz dönemlerinde tecrübe ettiği üzere, anayasal ilke ve prensiplere uyumlu olmayan yasa tasarımları anayasaya aykırılık iddialarını gündeme getirecektir. Bu ise COVID-19 Türk vergi politikalarının etkinliğini önemli ölçüde etkileyecektir. Projede, Anayasa Mahkemesi'nin yakın dönem kriz vergi politikası tedbirlerinin anayasaya uygunluğunu denetlediği on iki adet kararı incelenerek demokratik bir hukuk devletinde kriz dönemlerinde vergilendirme yetkisinin kullanımının mali güce göre vergilendirme, yasa önünde eşitlik ve geriye yürümezlik ilkelerine uyması gerektiği ortaya konulmuştur. COVID-19 vergi politikaları ana yönelimlerini göz önünde bulundurularak ülkemizde sunulması muhtemel (çok taraflı) dijital vergi ve servet vergisi reformlarını bu ilkelerle okuduğumuzda ise şu iki sonuç öne çıkmaktadır. Birincisi, çok taraflı dijital ekonominin vergilendirmesi çalışmalarının tamamlanarak küresel vergi tabanının kavranması, vergi yükünün mali güce göre adaletli ve dengeli dağılımının sağlanabilmesi için bir zorunluluktur. İkincisi, servet vergileri bakımından net varlığın matraha esas alınması anayasal mali gücü göre vergilendirme ilkesinin bir gereğidir.

Anahtar Kelimeler: Dijital vergiler, servet vergileri, çevre vergileri, BEPS, Sütun 1, Sütun 2, otomatik bilgi değişimi